

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. mevrouw M. van Empel
Postbus 20901
2500 EX 's-GRAVENHAGE

Datum
10 december 2020

Ons kenmerk

Uw kenmerk
IENW/BSK-2020/218409

Telefoon
06-48362195

Bijlage(n)

-

Onderwerp

Reactie VNG t.a.v. consultatie normerende regeling werkgebonden personenmobiliteit

Geachte mevrouw Van Empel,

Naar aanleiding van uw brief d.d. 6 november 2020 sturen wij deze brief in het kader van de consultatie voor de 'normerende regeling werkgebonden personenmobiliteit'. Deze regeling heeft als doel om de negatieve effecten voor het klimaat van zakelijk- en woon-werkverkeer (CO₂-uitstoot) terug te dringen en is gericht op werkgevers met meer dan 100 medewerkers. De regeling is onderdeel van de Omgevingswet en wordt per 2022 van kracht.

Als VNG steunen we de regeling als onderdeel van het Klimaatakkoord en willen we als gemeenten zelf het goede voorbeeld geven met schoon zakelijk verkeer en schoon woon-werkverkeer. Deze regeling kan, samen met een sterke werkgeversaanpak, een grote bijdrage leveren aan het verduurzamen en verminderen van de werkgebonden mobiliteit. Middels deze brief willen wij echter onze zorgen rond de uitvoering van deze regeling kenbaar maken.

Zorgen

Op ambtelijk niveau zijn we het afgelopen jaar betrokken geweest bij de eerste uitwerking van de regeling en hebben we met uw ministerie gesprekken gevoerd over implicaties voor de gemeentelijke uitvoering, bijvoorbeeld met betrekking tot extra lastendruk, capaciteit en expertise. In het proces zijn echter belangrijke vragen tot op heden onbeantwoord gebleven. De volgende punten hebben vooral betrekking op het verkrijgen van duidelijkheid en het maken van goede (financiële) afspraken:

1. *Volledige vergoeding van de extra taken die op gemeenten afkomen in de uitvoering:*
De regeling betekent een nieuwe taak voor gemeenten als bevoegd gezag richting de omgevingsdiensten. Gemeenten en provincies geven opdracht aan de omgevingsdiensten

voor toezicht op en handhaving van de regelgeving. Op dit moment geldt er onder de Wet milieubeheer alleen een 'zorgplicht' op mobiliteit. De regeling betekent dan ook een forse lastenverzwaring en heeft impact op de capaciteit en expertise van gemeenten en omgevingsdiensten. Op dit moment voert het bureau AEF namens de Raad voor het Openbaar Bestuur een Artikel 2-onderzoek uit naar de uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord voor de decentrale overheden. Wij raden aan om voor deze specifieke regeling ook een apart uitvoeringslastenonderzoek via VNG-Realisatie te laten verrichten, zodat er meer informatie is over de precieze uitvoeringslasten bij deze regeling dan alleen het brede Artikel 2-onderzoek van het Klimaatakkoord.

Het is onze insteek dat gemeenten alleen nieuwe taken kunnen oppakken als deze ook volledig vergoed worden. De VNG gaat er dan ook vanuit dat de Rijksoverheid kostendekkende middelen beschikbaar stelt voor de extra taken die bij de decentrale overheden worden belegd. Dat geldt uiteraard ook voor de taken die voortkomen uit deze regeling rond normering werkgebonden personenmobiliteit. Omgevingsdiensten en gemeenten zijn nu nog niet thuis op dit thema. Het is daarom belangrijk dat het Rijk hierbij voor voldoende financiering zorgt om de basiskennis op orde te krijgen en te houden. Wij horen graag hoe deze middelen beschikbaar worden gesteld.

2. *Duidelijkheid over de rol gemeenten als bevoegd gezag en als werkgever:*

Wij willen meer duidelijkheid over de rol van gemeenten en provincies als bevoegd gezag. Bijvoorbeeld over de beoogde verdeling van de werkgevers over de gemeentelijke en provinciaal bevoegde gezagen. Dit is onder meer nodig om meer duidelijkheid te krijgen over kosten die omgevingsdiensten gaan doorberekenen aan gemeente of provincie. Als het duidelijk is dat het om ca. 8.000 werkgevers zal gaan die hiermee te maken krijgen, dan moet ook inzicht kunnen worden gegeven in de verdeling tussen deze twee bevoegde gezagen.

Naast de rol als bevoegd gezag vragen we ook aandacht voor onze rol als werkgever. Een groot deel van de gemeenten heeft zelf meer dan 100 medewerkers in dienst, waardoor deze gemeenten de regeling zelf ook moeten uitvoeren. We vragen inzicht wat de financiële consequenties hiervan zullen zijn en of te nemen maatregelen vergoed worden.

3. *Afweging basistakenpakket van Omgevingsdiensten:*

Uitgangspunt voor het toewijzen van een basistaak aan omgevingsdiensten is dat het gaat om complexe taken die vanwege de complexiteit bovenregionaal uitgevoerd dienen te worden. Daarnaast dient het basistakenpakket zoveel mogelijk beleidsneutraal over te gaan in de Omgevingswet. De eenzijdige toevoeging van hoofdstuk 17A aan het basistakenpakket bevestigt het bezwaar van de VNG tegen de gekozen systematiek in het Invoeringsbesluit/ Besluit activiteiten leefomgeving met betrekking tot het toewijzen van basistaken. In eerdere afspraken met het ministerie van IenW staat dat voor het beleggen van nieuwe milieubelastende activiteiten onder de Omgevingswet een besluit van het Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOB) nodig is. De VNG zal aan de voorkant betrokken worden bij het bepalen waar de taak belegd wordt, in overeenstemming met bovengenoemde uitgangspunten. Daarbij is het van belang dat een transparante en duidelijke afweging heeft plaatsgevonden waarbij randvoorwaarden, zoals de financiële consequenties en benodigde capaciteit van de verschillende opties inzichtelijk gemaakt zijn. Dat is in deze niet gebeurd.

4. *Aansluiting bij de regionale werkgeversaanpak:*

De regeling dient goed aan te sluiten bij de verschillende werkgeversaanpakken in de regio's. Het is van belang om in eerste instantie werkgevers te stimuleren hun mobiliteitsbeleid te verduurzamen. Deze normerende regeling dient vervolgens als de stok achter de deur, mocht stimuleren niet lukken. Wij vragen daarom ook het Rijk in gesprek te gaan met de regionale werkgeversnetwerken. Er is een gezamenlijke aanpak nodig om werkgevers te helpen bij het verduurzamen van woon-werkverkeer en het zakelijke verkeer.

5. *Meer ruimte en betrokkenheid in het vervolgproces:*

Uw ministerie wil de regeling voor het verkiezingsreces ter besluitvorming aan de Tweede Kamer voorleggen. Wij vinden dat erg ambitieus gezien de stappen die nog genomen moeten worden en de tot nu toe beperkte inhoudelijke consultatie met gemeenten zelf. Eerdere vragen zijn ambtelijk onbeantwoord gebleven en ook op bestuurlijk niveau is er nog geen mogelijkheid geweest om de regeling te bespreken. Graag zouden wij daar meer tijd en ruimte voor zien in het vervolgproces, bijvoorbeeld tijdens het BO Mobiliteit dat in het voorjaar van 2021 zal plaatsvinden. We vragen daarnaast aandacht om gemeenten, provincies en omgevingsdiensten actief te betrekken, bijvoorbeeld in de vorm van workshops, om gezamenlijk de randvoorwaarden en uitvoering goed vorm te geven.

Graag gaan wij met u in gesprek over onze zorgen en maken we gezamenlijke afspraken over hoe deze zorgen weggenomen kunnen worden.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. L.K. Geluk
Algemeen Directeur